

8.
Pri. 58. num. 16.

1773, 11 9

QUAESTIONEM IURIDICAM:
AN HERES DELIBERANS
BENEFICIO INVENTARII
UTI POSSIT?

P. 294

SUFFRAGANTE AMPLISSIMO ICTORUM ORDINE
PUBLICO EXAMINI SUBMITTUNT

PRAESES

CAROL. SIEGFR. ABRAH.
DE AEMINGA

I. V. D. ET SUMMI REG. TRIBUN. ADVOC.

ET

RESPONDENS

IOANN. CASIM. HENR. GRAVE

REG. DICAST. ADVOC.

DIE XXVII MENS. MAI. A. MDCCLXXIII.

GRYPHISWALDIÆ

LITTERIS A. F. RÜSE

REG. ACAD. TYPOGR.

QUESTIONEM JURIDICAM
AN HERES DE IBERIANIS
BENEFICIO INVENTARI
UTI POSSIT?

SUBSIGANTE AMPLISSIMO HONORARI ORDINE
HONORIS ET MERITI
FRANCO
CAROLUS SIEGER ABRAHAM
DE AEMINGA

L. U. P. II. STERNI REG. JURIS ADVOC.
IN
RESPONDENS
IOHANNES CASIMIR HENR. GRAVE
REG. ORAT. ADVOC.
DE IBERIANIS ET A. MEXICANIS

LEIPZIG
PETERUS A. N. WOLFF
REG. JURIS ADVOC.

§. I.

Heredem, suscepta hereditate, in locum defuncti succedere, eumque adeo repraesentare, notum est, quam quod notissimum; (a) Unde confusionem iurium & obligationum defuncti & heredis oriri constat. Quam ob rem hic non modo iurium defuncti redditur particeps, verum etiam ad obligationes eiusdem implendas obstringitur, etiamsi hereditas debitis solvendis non sufficiat. Quae cum ita sint, haud raro contingere potest, ut heres improvidus praeceps in suam ipsius perniciem agatur, nimium timidus vero, qui nullius animi, nullius consilii est, proficuum repudiet hereditatem. Romanorum vero cum interesset, ne periculo insignem rei familiaris iacturam faciendi heres exponatur, neve hereditates sint destitutae, illi ius deliberandi & beneficium inventarii salutari

I. Ius deliberandi

A

consilio

consilio dedere. Illud a praetore inventum, ab antiqua
cretione (b) arcessendum esse videtur. Nam olim ab
 ipso testatore, qui heredem cum *cretione* instituebat,
 huic tempus deliberandi dabatur. Quid vero si, here-
 de sine *cretione* instituto, aditionem hereditatis urge-
 rent creditores, substituti, vel legatarii? Tum prae-
 tor ab herede aditus, huic, imitatione testatorum, spa-
 tium deliberandi concessisse videtur (c). *Est ergo ius*
deliberandi nihil aliud, nisi ius heredis intra tempus aliquod
consultandi, an hereditatem suscipere sibi proficiat. Cuius
 quidem temporis spatium arbitrio magistratus determi-
 nandum esse praetor edixit (d). Sed iure novo subla-
 tum est hoc magistratus arbitrium, duoque casus a se
 invicem sunt discernendi. 1) Urgentibus eis, quorum
 interest (e), heredi certum tempus ad deliberandum
 praescribitur: Annale quippe, si imperator rogetur, sin
 magistratus, novem mensium (f). 2) Nemine urgente,
 heredi, quamdiu superstes est, hereditatem amplecti non
 denegatur, nisi tertius iam huic praescripserit (g).

(a) ARNOLD. VINNIUS in *Comment. ad §. 5. I. de*
hered. Et diff.

(b) CRETIO denotat 1) certorum dierum spatium,
 quod datur instituto heredi ad deliberandum, utrum ex-
 pediat ei adire hereditatem, nec ne. ULPIANI *Fragment.*
Tit. XXII. §. 27. apud ANT. SCHULTINGIUM in *Ju-*
risprudent. Anteiustim. pag. m. 642 Et 643. 2) Sol-
 lent-

sollemnem hereditatis aditionem indicat. Ita ULP. d. l. §. 28. *cernere*, inquit, est verba cretionis dicere ad hunc modum, cum me MEVIUS heredem instituerit eam hereditatem adeo cernoque. 3) Significat etiam, mea quidem sententia, sollemnem formulam, qua quis adiecto tempore scribatur heres; velut „Titius heres esto cernitoque in diebus centum proximis, quibus scieris poterisque, nisi ita creveris, exheres esto.“ ULP. cit. loc. Sic cretio dicitur vel *vulgaris*, vel *continua*. *Vulgaris*, cui adiciuntur haec verba, quibus scieris poterisque; *continua*, cui non adiciuntur. Illa heredi tempus utile ratione initii, haec continuum dabat. ULP. Tit. XXII. §. 31 & 32. Ita etiam heres cum cretione vel sine cretione institutus dicitur. ULP. *ibid.* §. 25. 29. 30. Ibi sollemnis formula adhibita erat, hic non aequae.

(c) JAC. CUIACIUS ad Tit. Dig. & Cod. de iur. deliber.

(d) l. 1. §. 1. & l. 2. ff. de iur. deliber. modo non pauciores centum diebus heredi praesituantur cit. l. 2. Intra centum dies vero olim cernendam fuisse hereditatem, ULPIANUS meminit in *Fragm. Tit. XXII. §. 27*: Unde iuris deliberandi cum cretione similitudo apparet. Sed isti centum dies, non pauciores, sollemnes erant in cretione non libera, ut ostendit JAC. CUIACIUS in *Obs. Lib. IX. Cap. 29*. qui de cretione eleganter, ut solet, commentatur. In cretione libera, cuius formula erat

A 2

cernito

cernito cum volueris, tempus ab arbitrio heredis dependebat.

(e) ut creditoribus substitutis & legatariis.

(f) *l. fin. §. 13. C. de iur. delib.*

(g) *l. 7. C. de petit. hered.*

§. 2.

cuinam competat.

Competit ius deliberandi heredibus tam voluntariis, quam suis & necessariis (a). Merito tamen excluduntur heredes *necessarii in specie sic dicti*, seu servi a domino suo heredes scripti. Nam hi hereditatem & vel nolentes *ipso iure* ita acquirebant, ut ab ea abstinere non possint (b). Si servus alienus heres institutus erat, domino ipsius ius deliberandi competebat (c).

(a) *l. 1. pr. & l. 8. ff. de iur. delib. l. 19. C. eod. nec obstat §. 5. I. de hered. qualit. & differ. quam optime interpretatur ARN. VINNIUS in Comment. ad eandem.*

(b) *§. 1. I. de hered. qual. & differ.*

(c) *l. 1. pr. ff. de iur. delib.*

§. 3.

II. Beneficium inventarii.

Sed deliberandi facultas heredi non sufficiebat, cum, licet ea usus sit, sine periculo tamen hereditatem subire non posset. Quod perspiciens *praetor* minoribus beneficio restitutionis in integrum succurrit (a). Dein *Hadriannus* Imperator sanxit, ne maiores etiam **vinginti**

ginti quinque annis ultra facultates hereditatis teneantur, „si post aditam hereditatem grande aes alienum emersisset, quod aditae hereditatis tempore latebat (b). Quod ad milites postea restrinxit GORDIANUS (c). IUSTINIANUS vero binis, ut ipse refert, heredi prospexit constitutionibus. Altera harum transmissionem iuris deliberandi in successores, quam in antiquis legibus invenerat, stabilivit, altera Hadriani constitutionem restituisse videtur (d). Tandem IUSTINIANUS indulgentia antecessores superare, novoque beneficio heredes plane tutos reddere voluit. Quapropter eis *beneficio inventarii* (e) prospexit, quo, *interveniente publica rerum hereditariarum descriptione, confuso iurium atque obligationum defuncti & heredis impeditur, eo effectu, ne hic ultra vires hereditatis creditoribus teneatur* (f). Consultitur hoc beneficio cunctis hereditibus, tam voluntariis, quam necessariis, tam scriptis, quam iis, quibus haereditas ab intestato defertur (g).

(a) §. 5. I. de hered. qualit. & diff.

(b) §. 6. I. eod.

(c) cit. §. 6. & l. fin. pr. C. de iur. delib.

(d) l. 19. C. de iur. delib. l. fin. pr. eod. „Scimus,

inquit IUSTINIANUS, „in genere iam duas esse promulgatas a nostra clementia constitutiones, unam quidem de his, qui deliberandum pro hereditate sibi delata existimaverint, (quae in l. 19. C. all. deprehenditur) aliam autem de improvisis debitis & incerto exitu per di-

„versas species ei imposito.“ Posterior constitutio non
amplius superest, ut observat HAHNIUS ad *Wesemb. in*
Tit. de iure delib.

(e) Designatio bonorum publica s. publica auctoritate facta *inventarium* audit, cui *specificatio privata* opponitur. Quomodo *inventarium* ad amuffin iuris Romani ab herede conficiatur, ipse adeo IUSTINIANUS docet *l. fin. §. 2. C. de iur. delib. Et Nov. I. Cap. II. §. 1.* Praxin Germaniae tradunt LAUYERBACH. in *Colleg. Theor. Pract. Lib. XXVIII. Tit. VIII. §. 13.* & qui de Pomerania nostra in specie agit MEVIUS *Part. II. Decif. 356.* Quare haec, aliaque trita, ut a scopo huius dissertationis aliena, sicco pede transeo.

(f) Ut perspicuitatis rationem habeam, descriptionem quam definitionem dare malui.

(g) quod probat *cit l. fin. pr. verbis*: „Ex omnibus, itaque istis unam legem colligere nobis apparuit esse humanum, & non solum milites adiuvari huiusmodi beneficium, *sed etiam ad omnes hoc extendere*, non tantum, si improvisum emerferit debitum, *sed etiam si onerosam* quis invenerit quam adiit hereditatem — §. 1. „Cum igitur hereditas ad quemdam *sive ex testamento, sive ab intestato sit delata, sive ex asse, sive ex parte*, si quidem recta via adire maluerit hereditatem — nullo indiget inventario. §. 2. Sin autem dubius, utrumne admittenda sit, nec ne defuncti hereditas, non putet si-
bi

„bi esse necessariam deliberationem, sed *adeat hereditatem, vel se immisceat, omni tamen modo ab ipso inventarium conficiatur.*“

§. 4.

Quod ad differentiam attinet specificam, quae inter ius deliberandi & inventarii intercedit beneficium, illa ex notionum collatione facile patet. Adhibito enim iure deliberandi hereditas est iacens, eiusque aditio ad futuram heredis declarationem suspenditur. Verum simulac inventarii beneficio utitur heres, ipso facto adit hereditatem (a), ita tamen, ut ad obligationes defuncti implendas eatenus tantum obstringatur, quatenus ipsis ex bonis a defuncto relictis satisfieri potest.

& quaenam inter ius delib. & benefic. invent. intercedat differentia specifica.

(a) Additionem hereditatis hic & in sequentibus in sensu generaliori accipio, quo immixtionem complectitur, quemadmodum occurrit in *lege 4. C. de in instit. & substit. & l. ult. C. de abstin. vel repud. hered.* vid. **BRISSONIUS** de verb. signif., sub voc. *adire hereditatem.*

§. 5.

Praemissis igitur notionibus iuris deliberandi & beneficii inventarii, discutiendum est, *an*, postquam hoc a **IUSTINIANO** inventum, ius deliberandi heredi quidquam utilitatis praestare possit. Nam si plane inutile est, disquire non proficit, an heres deliberans beneficio inventarii uti valeat. Praestat sane utilitatem. Equidem largior,

III. Jus delib. ber., postquam concessum est benefic. invent., adhuc utilitatem praestat.
1) generatim

gior, ius deliberandi, post datum inventarii beneficium non tantae, quam olim, esse praestantiae. Nec inficias ire possum, hoc saepe fructuosius esse. Ideo tamen illud non omni, quantum mihi cernere est datum, destituitur utilitate.

a) ut heres durante spatio deliber. nummos quaerat,

Nam 1) durante spatio deliberandi hereditas est iacens (a). Unde fluit, quod isto tempore nondum finito aeris alieni solutio ab herede exigi nequeat. Opportune igitur, nec sine fructu, deliberandi iure utitur, si parata pecunia destitutus praevidet, fore, ut creditores aeris alieni solutionem a se exigant, simulac hereditatem susceperit. *Ita enim inducias accipit novem mensum vel anni, eoque tempore nummos quaerere potest.* Nec heredem hic quidquam iuvat inventarii beneficium amplecti. Nam hoc non impedit, quominus heres statim intra modum patrimonii defuncti solvere compellatur, ita ut nummis deficientibus res hereditariae alienentur. Ex subitanea vero alienatione insigne damnum plerumque oriri neminem fugit.

(a) *diff. §. anteced.*

§. 6.

b) ut famae defuncti consulatur,

2) Heredi, ut Iustiniano beneficio fruatur, inventarium est conficiendum (a). Sed hoc confecto facultates defuncti omnium oculis exponuntur. Unde contumelia in illum redundare potest. *Famae defuncti vero, cuius*

cuius rationem ius Romanum maxime habet, *iure deliberandi consultitur* (b). Nam hoc adhibito, confectio inventarii haud necessaria est. Obstare quidem videtur *l. fin. §. 14. C. de iur. delib.* cuius verba haec sunt: „necesse est enim omni modo deliberantem inventarium cum omni subtilitate facere.“ Sed salva res est. Ex mente enim IUSTINIANI, dictae legis auctoris, distinguendum est, an heres confecerit inventarium, vel minus. Illo casu, si hereditatem suscipit, creditoribus quidem in solidum obligatur, sed integrum est ipsi legatariis aliisque, qui titulo singulari lucrativo aliquid ex testamento capiunt, quartam falcidiam detrahere. Hoc casu existente eo respiciendum est, *an adeat hereditatem*, tumque non solum creditoribus in solidum satisfacere tenetur, sed etiam beneficii legis falcidiae expers est; *an vero repudiet hereditatem*, quo facto hanc creditoribus secundum iuratum specificationem restituere debet (c). Manifestum est igitur, inventarii confectionem heredi non absolute necessariam esse, eamque ipsi hypothetice tantum iniungi, si legis falcidiae uti velit beneficio.

(a) *Diff. §. 4.*

(b) vid. ARN. VINNI *Comment. ad §. 5. I. de hered. diff. & qualit.* & ULR. HUBERI *Prælecti. ad Dig. Lib. XXVIII. Tit. VIII. §. 1.* Huius tamen sententiae calculum non adicio, qua dicto loco statuit, quod cives ideo quoque ius deliberandi malle debeant, quam

B

benefic.

beneficium inventarii, „quod mos conficiendi inventarii ex praescripto legum hodiernarum molestior & contumeliosior, adde periculosior sit, quam iure civili distatum est.“ Conf. LAUTERBACH. *Colleg. Theor. Pract. Lib. XXVIII. Tit. VIII. §. 13.* & praesertim MEVIUS *Part. II. Dec. 356.*

(c) Fluunt hae distinctiones ex adductae *l. fin. C. de iur. delib. §. 14.*

§. 7.

e) si testator confectio- nem inven- tarii valide interdixit.

3) Si confectio- nem inventarii testator heredi valide interdixit, (a) h. e. neque in fraudem creditorum, neque legitima- e, huic deliberandi facultas tantum superest (b). Heredi enim denegandum videtur inventarii beneficium, propterea quod ipsi repertorium conficere, prohibente testatore, non licet. Hereditas vero si omisso inventario suscipitur, patrimonium defuncti & heredis confunduntur. Quam ob causam res ad ius vetus redit, vi cuius ex additione hereditatis patrimoniorum confusio semper oriebatur (c).

(a) Num vero testator confectio- nem inventarii in heredis praedictum valide interdiceret? Negativam defendit LAUTERB. in *Colleg. Theor. Pract. Lib. XXVIII. Tit. VIII. §. 9.*, propterea quod nemo in testamento suo cavere potest, ne leges in suo testamento locum habeant, *l. 55. ff. de legat. 1.* Ego vero huic sententiae subscribere non possum. Nam 1) POMPONIUS in

in dicta lege ad cautionem usufructuariam respicere videtur. Disquirat videlicet, si coniciere fas est, an testator, qui heredi usufructum legatorum reliquit, ei cautionem usufructuariam remittere possit. Negat hoc, perhibens, quod nemo in testamento suo cavere possit, ne leges in testamento suo locum habeant. Rationem reddit, quia nec tempore aut loco aut conditione finiri obligatio heredis legatorum nomine potest, h. e. quia obligatio usufructuarii ad praestandam cautionem a testatore nullo modo remitti potest, *l. 7. C. ut in possess. legat. l. 1. C. de usufruct.* Constat enim ius publicum seu absolutum privatorum voluntate mutari non posse, *l. 38. ff. de passis. l. 15. C. eod. l. 5. §. 7. ff. de admin. tut. l. ult. ff. de suis & legit. hered. l. 13. C. de testam.* Sed beneficium inventarii, quo heres confecto inventario fruitur, *iuri permissivo* innititur. Quare illud heredi per indirectum adimere potest testator, dum ipsi confectioem inventarii prohibet. 2) Testator, respectu heredis, est instar legislatoris. Innuit hoc decantata illa LL. XII. Tab. regula: paterfamilias uti legasset de pecunia tutelave rei suae, ita ius esto. Quae quidem regula & iure Romano novo obtinet, quatenus restrictio arbitrii testatoris ostendi nequit. Sed talis ratione prohibitionis inventarii non adest. 3) Testator detractionem quartae falcidiae prohibere potest, *Nov. I. Cap. II. §. 2.* Cur eidem statuere non liceret, ne heres inventarium conficiat, adeoque beneficium inventarii non

utatur? 4) Legem 55. §. 1. de leg. 1. IAC. BRUNNEMANN. quidem in Comment. ad Dig. de forma testamenti intelligit, sed α) ipsum falli arbitror, quia non video, quomodo, hac interpretatione adsumta, explicari possint verba legis finalia: „quis nec tempore, aut loco, aut conditione finiri obligatio heredis legatorum nomine potest.“ β) Et si BRUNNEMANNO quis adfentiret, inventarium tamen non pertinet ad formam testamenti.

(b) Nisi alicubi, ut in Saxonia, iurata specificatio sit loco inventarii, de quo BENED. CARPZOVIVS *Part. III. Cap. 33. def. 18.* alique testantur. Sed hoc iure in Pomerania, teste MEVIO *Part. VI. Dec. 411.*, non utimur.

(c) Conf. SAM. de COCCEII *Iur. Controv. Lib. XXVIII. Tit. VIII. qu. 2.*

§. 8.

2) Heredi in specie prod. est, si iure deliberandi & benef. invent. simul vel successive uti valet.

Quid utilitatis vero in heredem redundet, si ipsi simul vel successive iure deliberandi & beneficio inventarii frui liceat, facile est ad intelligendum. Nam tunc non modo tempus ipsi est, statum hereditatis investigandi, sed sine periculo etiam hereditatem amplectitur.

§. 9.

3) Iustiniani sententia de utilitate iur. delib.

Quanquam igitur iuris deliberandi utilitas in apri-
co sit, illud tamen, IUSTINIANO, postquam beneficium inventarii introduxerat, inutile, immo reipublicae noxium esse videbatur (a). Nec tamen directe ius a
prae-

praetore datum abrogare consultum esse duxit (b). Rationes ipse adfert, ne antiquitatis penitus contemtor esse videatur, neve amplius tristibus supplicationibus fatigaretur, quas sibi antea repetita vice oblatas esse perhibet (c). *Invitus vero heredi deliberationem connivet. Ut ipsi ergo hanc dissuadeat, ius deliberandi varia ratione limitavit cavique, ut heres hoc utens inventarii careat beneficio.*

(a) §. 6. I. de hered. qual. & diff.: „Sed nostra benevolentia constitutionem tam aequissimam quam nobilissimam scripsit, cuius tenorem si observaverint homines, licet eis adire hereditatem, & in tantum teneri, quantum bona hereditatis valere contingit, ut ex hac causa neque deliberationis auxilium sit necessarium, nisi omissa observatione nostrae constitutionis & deliberandum existimaverint, & lese veteri gravamini additionis supponere maluerint.“ I. fin. pr. C. de iur. deliber. „Nec satis necessarium erit deliberationis auxilium, nisi hominibus formidolosis, qui & ea timent, quae nulla digna sunt suspicione.“ Dist. 1. §. 13. „Et haec quidem de his sancimus, qui deliberationem nullam petendam esse curaverint, quam putamus quidem penitus post hanc legem esse supervacnam & debere ei derogari. Cum enim liceat eis adire hereditatem, & sine damno ab ea discedere, ex praesentis legis auctoritate, quis locus deliberationi relinquitur? Sed quia quidam vel vana formidine vel callida machinatione pro deliberando nobis

B 3

„suppli-

„supplicandum necessarium existimant, quatenus eis liceat annale tempus tergiversari & hereditatem inspiceret, & alias contra eam machinationes excogitare & eandem deliberationem flebilibus adfectionibus repetita vice saepius accipere: ne quis nos putaverit antiquitatis penitus esse contentores, indulgemus — eis petere deliberationem &c.“

(b) Iustinianum raro hac moderatione usum esse largior. Solebat enim antiqua, quae non ad palatum erant, directe pro summa qua pollebat auctoritate abrogare.

(c) *dist. 1. fin. §. 13. C.*

§. 10.

IV. Heres
iur. delib.
& benef. in-
vent, uti ne-
quit

Ad quod quidem probandum, I. nostrum erit ut ostendamus, heredi *simultaneum usum* iuris deliberandi & beneficii inventarii competere non posse. II. Quo facto demonstrabimus, heredi *nec successive* ius deliberandi & beneficium inventarii, ex iuris Romani sententia, esse tribuendum. Hoc ut pateat, per partes ibimus, probaturi, quod heres deliberans a beneficio inventarii repellatur 1) tam si finito spatio deliberandi, 2) quam eo durante dicto uti velit beneficio. Illud argumentum §phi 13. erit; hoc §pho 14. & feqq. referemus.

§. 11.

1) *simul,*

I. Quod igitur ad quaestionem attinet: *an heres in-*

re deliberandi, & beneficio inventarii, simul, uti possit, Iustinianum hoc non expresse interdixisse putamus. Nec hic expressa opus erat prohibitione, siquidem ipsa rerum natura obstat, quominus proposita affirmetur quaestio. Nam heres, si deliberatione utitur, secum volvit, num hereditatem subire, an vero eandem repudiare consultus sit. Quare ius deliberandi supponit rem adhuc integram esse, adeoque heredem nondum suscepisse hereditatem. Ast heres simulac declarat, se beneficio Iustini-
niano usurum, eo ipso adit hereditatem (a). Quodsi igitur ille iure deliberandi cum beneficio inventarii uti valeret, sequeretur, ut hereditas eodem tempore iacens & adita esse posset. Unde liquido constat, quod heres ex iure deliberandi & beneficio inventarii simul fructum capere nequeat.

ob ipsam rerum naturam,

(a) §. 5. Diff.

§. 12.

II. Discussa igitur prima quaestione, ad alteram progredimur: liceatne videlicet heredi ius deliberandi & beneficium inventarii successive in suos usus convertere, seu quod perinde est, an heredi, qui iure deliberandi usus est, ad beneficium inventarii pateat aditus (a). Rem ex ipsis adeo legibus earumque genuina interpretatione eruere nos oportebit.

2) successive, ob sanctionem Iustinianam,

1) Primo casum expendemus, quo heres, qui deliberatione usus est, finito spatio deliberandi, Iustini-

a) finito spatio deliberandi,

nei

nei beneficii particeps esse cupit. Imperator ipse de-
cisionem suppeditat (b). Nam postquam determinatum
tempus ad deliberandum concessit iussitque, ut semel
tantum rogetur, pergit: „Sin autem hoc aliquis fece-
„rit & inventarium conscripserit, (neesse est enim deli-
„berantem inventarium cum omni subtilitate facere,) „non
„liceat ei post tempus praestitutum, si non recusaverit
„hereditatem, nostrae legis uti beneficio, sed in solidum
„secundum antiqua iura omnibus teneatur.“ Iure ve-
teri enim heres ipso facto aditionis hereditatis credito-
ribus defuncti in solidum obligabatur, etiam si debitis
solvendis haud sufficeret hereditas (c). Indulgit tan-
tum IUSTINIANUS, ut suo beneficio ornatus ultra vi-
res hereditatis creditoribus haud teneatur. Sed hoc be-
neficium heredi difertis verbis denegat *post tempus delibe-
rationi praestitutum*, seu postquam spatium deliberandi e-
lapsum est. Quare si hoc contigit, ius vetus obtinet:

*Consequens est igitur heredi, finito spatio deliberandi, a-
ditum ad beneficium inventarii non amplius patere.*

(a) Inversus casus contradictionem involvit ob dicta
in §pho antec.

(b) *l. fin. §. 14. C. de iur. delib.*

(c) *Diss. nostr. §. 1.*

§. 13.

b) eo du-
rante,

2) *Quid autem, si heres deliberans durante adhuc spatio
deliberandi declarat, se beneficio inventarii usurum esse? 1) Tum
forfan*

forſan illi ius deliberandi haud denegandum eſſe videtur. quod probatur
Namque IUSTINIANUS heredi tantum interdixit, ut poſt
tempus deliberationi praeflitutum ſuae legis utatur be-
neficio. Quare Imperator videri poteſt heredi *etiam* α) ex ipſa lege, primo argu-
mento,
deliberanti beneficium inventarii conceſſiſſe, modo eo
utatur antequam ſpatium deliberandi finitum eſt. Tan-
tum vero abeſt, ut haec fuerit Imperatoris ſententia, ut
potius contrariam voluntatem evidenter declaraverit
(a). „Cum enim, inquit, gemini tramites inventi ſunt,
„unus quidem ex anterioribus, qui deliberationem de-
„dit, alter autem rudis & novus a noſtro numine in-
„ventus, per quem adeuntes ſine damno conſervan-
„tur, *electionem ei damus*, vel noſtram conſtitutionem e-
„ligere, & beneficium eius ſentire, vel ſi eam aſper-
„nandam exiſtimaverit, & ad deliberationis auxilium
„convolaverit, eius effectum habere, & ſi non intra
„datum tempus recuſaverit hereditatem, omnibus in
„ſolidum debitis hereditariis teneatur, & non ſecundum
„modum patrimonii, ſed etiam ſi exiguus ſit cenſus
„hereditatis, tamen quaſi heredem eum in totum obli-
„gari, & ſibi imputet quod pro novo beneficio vetus
„elegerit gravamen.“ Patet ergo Imperatorem heredi
tribuere *facultatem eligendi*, aut ius praetorium, aut bene-
ficio a ſe introductum. An ergo heres, illo electo,
hoc petere poteſt? Sane non meliori iure, quam in le-
gato optionis legatarius poſtquam alterum elegit indi-
viduum,

viduum, alterum adhuc exigit; vel donatarius, cui ex duabus rebus alteram eligere permiffum, utramque cepit.

(a) *l. fin. §. 14. C. de iur. delib.*

§. 14.

altero argu-
mento,

2) Alterum argumentum ex eadem lege a nobis repetitur. Verba (a) haec sunt: „Et ideo ad ipsam deliberationis dationem, & divinum rescriptum super hac promulgatum hoc adiaci volumus, ut sciant omnes, quod omnimodo post petitam deliberationem si adierint, vel pro herede gesserint, vel non recusaverint hereditatem, omnibus in solidum hereditariis oneribus teneantur.“ Ita vero illi tantum tenentur, qui beneficii inventarii participes fieri nequeunt.

(a) *diff. 1. §. 14.*

§. 15.

β) ex ratio-
ne iuris, ter-
tio argumen-
to.

3) Conspirat etiam ratio iuris. Nam fallor, aut rite procedit ratiocinatio. Quod si introducto inventarii beneficio ius deliberandi plane superfluum esse iudicat IUSTINIANUS (a); consequens est, ut tanto magis superfluum esse arbitretur, heredem tam iure deliberandi quam beneficio inventarii uti. Et quamvis ipse Imperator usum iuris deliberandi, licet dissuadens, permittat, de usu tamen solitario intelligi vult. Nam se-
cus

cus sibi ipsi contradixisset, quod ex collatione §. 13. & 14. perspicitur.

Patet ergo, quod heredi deliberanti, nec durante adhuc spatio deliberandi, inventarii uti liceat beneficio.

(a) *cit. l. fin. §. 13.*

§. 16.

Sed hic merito ratio postulatur, quare IUSTINIANUS heredem deliberantem a suo beneficio prorsus excluderit. Illa est, ut ab usu iuris deliberandi IUSTINIANO invisi abstineant heredes, eaque ratione istud ius paullatim in defuetudinem abeat. Quod ideo efficiendum esse ratus Imperator, 1) quia beneficium inventarii heredi sufficere putavit, siquidem hoc dispendium, quod ex aditione hereditatis imminere poterat, avertit (a). 2) Accedit, quod IUSTINIANUS ius deliberandi plane superfluum esse iudicaverit (b). Quam ob causam heres ad vetustum praetoris edictum confugiens in contemptum novi beneficii agere videbatur (c). In talem vero contemptorem beneficii privatione eiusdem animadvertendum erat.

Sanctionis
Iustinianae
redditur ratio.

(a) *l. fin. §. 14. C. de iur. delib. & Diff. §. 13.*

(b) *dist. 1. §. 13. & Diff. §. 15.*

(c) *Diff. §. 13.*

§. 17.

Quae hactenus de usu iuris deliberandi & benefi-

De usu iur.
delib. & be-

nes. invent.
dicta ad mi-
nores appli-
cantur.

cii inventarii generatim demonstrata sunt ad minores quoque pertinere existimo. De usu simultaneo res expedita est, ob dicta in §. 11. Non magis vero minori competit istis successive uti. Nam 1) sanctio Iustiniani est generalis, adeoque ad omnes heredes pertinet. 2) Desunt leges posteriores, quae heredi minori hic magis indulgerent, quam illi, qui maiorem adeptus est aetatem. 3) Nec ideo ratione minorum exceptio statuenda est, quod his praetor restitutione in integrum prospexit. Nam hoc quidem beneficio illis succurritur *ob fragile & infirmum huiusmodi aetatis consilium* (a). Quare & minoribus ex aditione hereditatis damnum sentientibus praetor auxilium fert (b). Inde vero illis laesio contingere potest, tam si iure deliberandi usi sunt, quam si omiffa deliberatione hereditatem suscipere nulli dubitarunt. Fluit ergo, quod utroque casu in integrum sint restituendi: siquidem tam ratio adducta, quam ipsae legum dispositiones ad utrumque casum spectant. Nec tamen ideo statuendum esse arbitror, quod minoribus eo ipso beneficium inventarii concedatur, quod adversus aditionem hereditatis damnosam, praevia deliberatione factam, restituuntur. Nam beneficium inventarii ab integra restitutione multiplici ratione differt. 1) Si originem spectemus, huius auctorem agnoscimus praetorem, illius Iustinianum Imp. 2) Iura ipsa dictis concessa beneficiis maximopere a se invicem discrepant. e) Per

Per impetratam enim ab herede minore restitutionem in integrum, hic eum statum recipit, quo ante susceptam hereditatem gaudebat. Quam ob causam aditio hereditatis perinde habetur ac si nunquam facta esset. Heres vero simulac beneficio inventarii utitur, adit hereditatem, adeoque omnes aditionis effectus in ipsum cadunt, praeterquam quod ultra modum patrimonii defuncti creditoribus haud teneatur. β) Ut heres inventarii fruatur beneficio inventarium conficiat necesse est. Contra ea minori restitutio in integrum adversus aditionem hereditatis haud deneganda esse videtur, neglecto licet inventario. γ) Minor restitutus nil commodi ex hereditate percipere potest. Nam per restitutionem in integrum in pristinum statum reducuntur omnia, adeoque heres talis esse definit. Contra ea vero contingere potest, ut heres beneficio inventarii ornatus lucrum ex hereditate percipiat. Quantum igitur inter beneficium inventarii & restitutionis in integrum intercedat discrimen luculenter patet, tametsi in eo convenient, quod ad heredem indemnem praestandum utraque sint comparata.

(a) l. 1. pr. \mathcal{E} §. 1. ff. de minor. vid. Diff. §. 3.

(b) l. 7. §. 3. ff. eod. §. 3. I. de hered. qualit. \mathcal{E} different.

§. 18.

Conclusio. Itaque me satis probasse confido, quod heres, sit maior vel minor, iure deliberandi & beneficio inventarii neque simul uti possit, neque ipsi ista successive impetrare liceat. Quare huic dissertationi impono finem.

VD
18

ULB Halle 3
005 372 003

Farbkarte #13

B.I.G.

Pr. 58. num. 16.

1773, 19

IURIDICAM:
ELIBERANS
NVENTARII
OSSIT?

MO ICTORUM ORDINE
I SUBMITTUNT

ESES
GFR. ABRAH.
MINGA

RG. TRIBUN. ADVOC.

NDENS

HENR. GRAVE

ST. ADVOC.

LT. A. MDCCLXXXIII.

SWALDIE

A. F. RÜSE

D. TYPOGR.

